

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 480/2013-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. októbra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti R., a. s., K., zastúpenej A. s. r. o., K., v mene ktorej koná advokát JUDr. D. B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na verejné prerokovanie veci v jej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupmi a uzneseniami Okresného súdu Levice sp. zn. 7 Er/1046/2010 z 1. februára 2011, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 15 CoE/118/2011 z 31. mája 2011 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 360/2012 z 12. júna 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti R., a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. septembra 2013 doručená sťažnosť (doplnená podaním doručeným ústavnému súdu 19. septembra 2013) obchodnej spoločnosti R., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“ a v citáciách aj „sťažovateľ“), ktorými namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, základného práva na verejné prerokovanie veci v jej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie (súdny proces) podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupmi a uzneseniami Okresného súdu Levice (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 7 Er/1046/2010 z 1. februára 2011, Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 15 CoE/118/2011 z 31. mája 2011 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 360/2012 z 12. júna 2013.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že súdny exekútor na jej návrh podal na okresnom súde žiadosť o vydanie poverenia na začatie exekúcie. Exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu K.

Okresný súd právo sťažovateľky na výkon vykonateľných rozhodnutí odoprel, keď *„bez akejkoľvek ďalšej procesnej činnosti (vyjadrenie oprávneného, pojednávanie) exekučné konanie zamietol“*.

Podstata argumentácie sťažovateľky v sťažnosti spočíva v tvrdení, že všeobecné súdy nedisponovali rozhodcovským spisom a rozhodli bez jej účasti, pričom vykonali dokazovanie, ku ktorému sa sťažovateľka nemala možnosť vyjadriť, a rozhodli bez nariadenia pojednávania. Takýto postup je podľa sťažovateľky v rozpore so zákonom, pričom v tejto súvislosti poukazuje aj na judikatúru najvyššieho súdu, Ústavného súdu Českej republiky, Súdneho dvora Európskej únie a aj ústavného súdu, ktoré s vecou súvisia (napr. IV. ÚS 344/2012, II. ÚS 499/2012, I. ÚS 54/2012 a I. ÚS 38/2013), v ktorých ústavný súd v obdobných veciach sťažnosti sťažovateľky prijal na ďalšie konanie a vyslovil

už aj porušenie jej práv. Prípád sťažovateľky je podľa nej z pohľadu zásad dokazovania v princípe analogický aj s prípadom sp. zn. III. ÚS 60/2004.

Okresný súd podľa sťažovateľky *„nevychádzal z obsahu rozhodcovského spisu“* a označenému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľka vytýka jeho arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť pre nedostatok odôvodnenia v otázke týkajúcej sa prípadu, keď pri vydávaní poverenia na vykonanie exekúcie súd nevykonáva dokazovanie.

Aj dovolací súd v odôvodnení napadnutých uznesení žiadnym spôsobom nezdôvodnil odklon od judikatúry ústavného súdu, na ktorú oprávnený poukázal v podanom dovolaní, a sťažovateľka poukazuje na skutočnosť, že *„príkaz oboznámiť sa s konkrétnymi právnymi a konkrétnymi skutkovými okolnosťami potrebnými za účelom zistenia nekalej povahy konkrétnej rozhodcovskej doložky obsahuje aj spotrebiteľské právo Európskej únie“*.

Exekučné súdy podľa sťažovateľky *„nepostupovali procesne správne a nevykonali riadne dokazovanie na pojednávaní podľa klasických procesných pravidiel (§ 122 a nasl. OSP), a to za účasti oboch účastníkov a na pojednávaní“*, a za obsadenia súdu sudcom. *Namiesto tohto procesne správneho postupu súdy vykonali dokazovanie bez účasti účastníkov konania a bez nariadenia pojednávania za obsadenia súdu vyšším súdnym úradníkom, t. j. procesný postup, ktorý je dokazovaním, a súd ho môže riadne vykonať jedine na pojednávaní za obsadenia sudcom, vykonal vyšší súdny úradník. Okolnosť, že takto Okresný súd Levice konal, znamená porušenie práva sťažovateľa na zákonného sudcu. Porušenie práva sťažovateľa na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy je teda dôsledkom porušenia ostatných namietaných základných práv sťažovateľa.“*

V závere sťažovateľka uvádza, že najvyšší súd tiež nesprávne rozhodol, *„ak neprihliadol na doplnenie dovolania sťažovateľky zo dňa 31. 4. 2012“*.

Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom vyslovil, že označenými postupmi

a rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu boli porušené jej základné práva zaručené v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a v čl. 36 ods. 1 listiny a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby označené rozhodnutia okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu zrušil a veci vrátil na ďalšie konanie a aby jej priznal úhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti sťažovateľky je namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označenými postupmi a uzneseniami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu, ktoré rozhodovali o jej návrhu na vykonanie exekúcie na základe

právoplatného rozhodcovského rozsudku, v ktorej vystupovala ako oprávnená osoba. Porušenie svojich práv vidí v tom, že všeobecné súdy v exekučnom konaní rozhodli bez nariadenia pojednávania, hoci pre potreby § 44 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) vykonávali dokazovanie (nepreskúmavali pritom rozhodcovský spis), čím jej odňali možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom.

V tejto súvislosti uviedla, že všeobecné súdy postupovali aj v rozpore judikatúrou ústavného súdu, ktorú nerešpektovali, a na túto jej námietku ani neodpovedali.

1. K namietanému porušeniu označených práv postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 7 Er/1046/2010 z 1. februára 2011

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmanie napadnutého uznesenia okresného súdu preto, lebo na základe podaného odvolania patrilo do právomoci krajského súdu.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka proti (v sťažnosti) namietanému uzneseniu okresného súdu podala riadny opravný prostriedok – odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd. Ústavný súd preto nemá právomoc na konanie o tej časti sťažnosti, v ktorej sa namieta porušenie práv sťažovateľky predmetným uznesením okresného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd odmietol sťažovateľkinu sťažnosť v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu označených práv postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 15 CoE/118/2011 z 31. mája 2011

V tejto časti odôvodnenia ústavný súd uvádza, že lehoty na podanie sťažností proti uzneseniam krajského súdu považoval za zachované, a to v súlade s judikatúrou Európskeho

súdu pre ľudské práva [ďalej len „ESLP“ (napr. rozsudok ESLP z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 52, 53 a 54)], podľa ktorej dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu začne plynúť dňom doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku (dovolaní) a je považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, v tomto prípade vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu (obdobne napr. I. ÚS 169/09, IV. ÚS 58/2011).

Zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že vo vzťahu ku všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou, prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy). Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov s ústavou a dohovorom najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala, a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.

Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98 tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, patrí aj absencia ústavnoprávneho rozmeru namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu.

Z predložených listín vyplýva, že súdny exekútor doručil žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie o vymoženie sumy 28,88 € s prísl. na základe exekučného titulu – rozhodcovského rozsudku, ktoré vydal Arbitrážny súd K., pričom okresný súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a svoje rozhodnutie „odôvodnil ust. § 41 ods. 2 písm. d/, § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti... § 788 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka; § 35, § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní...; § 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch; § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. decembra 2007, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 2, 4 písm. k/, ods. 5, § 54 ods. 3, 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1. januára 2008; čl. 6 ods. 1, čl. 2 písm. a/, čl. 3 ods. 1, 3 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách..., rozsudkom Súdneho dvora (ES) vo veci C-240/98 zo dňa 27. júna 2000 *Océano Grupo Editorial SA proti Roció Murciano Quintero*, rozsudkom Súdneho dvora (ES) vo veci C-168/05 zo dňa 26. októbra 2006 *Elisa Maria Mostaza Claro proti Centro Móvil Milénium SI* bod 38,

rozsudkom Súdneho dvora (ES) vo veci C-243/08 zo dňa 4. júna 2009 Pannon GSM Zrt proti Erzsébet Sustikné Győrfi bod 43...“, a tiež tým, že „dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve je neprimeranou podmienkou, ktorá je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná...“.

Sťažovateľka podala proti uzneseniu okresného súdu odvolanie na krajskom súde, v ktorom namietala, že napadnuté uznesenie je nezákonné.

Krajský súd po preskúmaní odvolaní napadnutého uznesenia okresného súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 214 ods. 2 OSP dospel k záveru, že odvolanie sťažovateľky nie je dôvodné.

Krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia na s. 3 a s. 6 konštatoval, že okresný súd „správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu urobil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie aj správne odôvodnil“, a v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého uznesenia (postupoval v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 OSP) bez toho, aby tieto dôvody opakoval. Navyše zdôraznil, že „v zmysle ustanovenia § 45 ZoRK je exekučný súd oprávnený posudzovať rozhodcovský rozsudok tak, ako keby právoplatný nebol a dáva mu právo posudzovať ho z hľadísk uvedených v § 45. Exekučný súd je teda oprávnený a zároveň aj po vinný posudzovať, či rozhodcovský rozsudok nezaväzuje účastníka na plnenie, ktoré je objektívne :nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

Podľa ZoRK, ak bolo zistené, že povinný bol zaviazaný k plneniu, ktoré je právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom, exekučný súd konanie zastaví a podľa Exekučného poriadku, ak zistí rozpor exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne a až následne konanie zastaví. Zákonná úprava teda dáva exekučnému súdu právo preveriť a vecne posúdiť rozhodcovský rozsudok aj z hľadiska, či plnenie uložené vo výrokovej časti rozsudku je dovolené a či zároveň nie je v rozpore s dobrými mravmi. Uvedené posudzuje exekučný súd ako predbežnú otázku predtým, ako vydá poverenie súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie.

Zároveň odvolací súd nesúhlasil ani s tvrdením, že konanie pred rozhodcovským súdom nevyznieva v neprospech spotrebiteľa, pretože neprospech okrem omnoho vyšších trov konania videl aj v skutočnosti, že podmienkou prihliadania na odpor žalovaného je zaplatenie: poplatku za podanie odporu, ktorý je vo výške 70,- eur, čím sa vlastne zhoršila možnosť povinného brániť sa proti rozhodcovskému rozsudku, lebo je podmienená úhradou viac ako dvojnásobnej sumy ako je predmet sporu...

Okrem iného dojednanou rozhodcovskou doložkou bolo spotrebiteľovi odňaté právo zaručené článkom 46 ods. 1 Ústavy (...), pretože rozhodcovská doložka mu bránila uplatniť a domáhať sa svojho práva na všeobecnom súde a nútila ho podrobiť sa rozhodnutiu, ktorým došlo k zneužitiu práv dodávateľom.

Vzhľadom k tomu, že rozhodcovská doložka je neprijateľná podmienka, je potrebné na ňu aplikovať § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že rozhodcovská doložka ako neprijateľná podmienka je neplatná, a preto na základe takejto rozhodcovskej doložky rozhodcovský súd nemal ani právomoc rozhodovať spor účastníkov konania a vydať predmetný exekučný titul, t. j. rozhodcovský rozsudok. Uvedený rozhodcovský rozsudok nemôže byť podkladom pre vykonanie exekúcie, na základe čoho bolo dôvodné aplikovať ust. § 45 ods. 1, 2 ZoRK už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a návrh na vykonanie exekúcie zamietnuť v celosti.“.

Ústavný súd tiež uvádza, že na nenariadenie pojednávania použil krajský súd zákonný dôvod a vzhľadom na charakter prerokúvanej veci (čo je v stávke, pretože ide o malichernú vec) nepovažoval jeho nariadenie za dôvodné. Hoci využitie zákonného dôvodu na nenariadenie pojednávania súdom nemôže byť samo osebe považované za porušenie základného práva účastníka konania (obdobne II. ÚS 160/2013), môže byť napadnuté opravným prostriedkom na súde vyššieho stupňa (k čomu v danom prípade aj došlo).

Odôvodnenie uznesenia krajského súdu nemá v žiadnom prípade arbitrárny charakter. Ústavný súd tiež už judikoval, že „... judikatúra Súdneho dvora Európskej únie vychádza z predpokladu, že kontrolu neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách má súd realizovať ex offo, pričom nevyhnutnosť tohto postupu je daná povahou

a významom verejného záujmu, z ktorého vychádza ochrana spotrebiteľa.“ (II. ÚS 235/2012). Skutočnosť, že sťažovateľka sa s takýmto prístupom a z neho plynúcim právnym názorom krajského súdu vysloveným v odvolacom konaní nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným (m. m. I. ÚS 313/2010, II. ÚS 134/09). Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajského súdu takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. K namietanému porušeniu označených práv postupom a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 360/2012 z 12. júna 2013

Proti rozhodnutiu krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie najvyššiemu súdu, ktorý o ňom rozhodol tak, že ho odmietol ako neprípustné. Okrem toho zamietol aj jej návrh na prerušenie konania z 8. augusta 2012, ktorý odôvodnila tým, že ústavný súd 3. júla 2012 pod sp. zn. IV. ÚS 344/2012 v obdobnej veci prijal sťažnosť na ďalšie konanie.

V tejto súvislosti ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je

alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

Ústavný súd však preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorým dovolanie odmietol ako neprípustné a zamietol jej návrh na prerušenie konania, a nezistil pritom žiadnu skutočnosť signalizujúcu svojvoľný postup tohto súdu nemajúci oporu v zákone. Podľa názoru ústavného súdu koncipované uznesenie najvyššieho súdu a jeho odôvodnenie na s. 6 až s. 14 je určité a zrozumiteľné, bez vnútorných rozporov, zaujíma stanovisko k podstate dôvodov uvedených v dovolaní, nie je neodôvodnené alebo arbitrárne, a preto ani z ústavného hľadiska neospravedlňujúce a neudržateľné, čo by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody sťažovateľky. V zmysle svojej judikatúry ústavný súd považuje za protiústavné a arbitrárne iba tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06), čo však nie je tento prípad.

Argumentácia sťažovateľky uvedená v jej sťažnosti nie je spôsobilá spochybniť opodstatnenosť jeho záverov, ktoré vyčerpávajúcym spôsobom a presvedčivo odôvodnil. Najvyšší súd sa tiež vysporiadal s námietkami sťažovateľky, že v danom prípade sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov [§ 237 písm. a) OSP], že súdy zaťažili konanie tzv. inou vadou [§ 241 ods. 2 písm. b) OSP], že krajský súd vec nesprávne právne posúdil a tiež že postupom okresného súdu a krajského súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP] na s. 10 a s. 11.

Okrem toho sa ústavný súd stotožnil s názorom najvyššieho súdu na s. 6 a s. 7, ktorý zamietol návrh sťažovateľky na prerušenie dovolacieho konania.

Tu treba uviesť, že ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 499/2013 z 10. júla 2013 rozhodol v prospech sťažovateľky a tiež prijal i ďalšie sťažnosti na ďalšie konanie, ale táto skutočnosť nemôže mať na „preskúmanú vec účinky záväzného aplikačného pravidla“, ak navyše v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 595/2012 a pod sp. zn. III. ÚS 264/2012

boli sťažnosti sťažovateľky ešte predtým odmietnuté ako zjavne neopodstatnené a s týmito dôvodmi sa III. senát plne stotožňuje.

Na základe uvedeného preto ústavný súd v tejto časti odmietol sťažnosť sťažovateľky ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

4. Čo sa týka námietky sťažovateľky, podľa ktorej v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 2 Cdo 360/2012 došlo k porušeniu jej základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, ústavný súd konštatuje, že sťažnosť v tejto časti je neprípustná (obdobne čiastočné odmietnutie sťažnosti sťažovateľky sp. zn. II. ÚS 499/2012 z 8. novembra 2012).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Ústavný súd zistil, že sťažovateľka síce podala proti uzneseniu krajského súdu dovolanie, avšak námietku nesprávneho obsadenia okresného súdu, teda že namiesto sudcu konal a rozhodoval vyšší súdny úradník, neuplatnila. Formálne preto využila účinný právny prostriedok poskytnutý zákonom, avšak z materiálneho hľadiska vzaté tak neurobila, lebo uvedenú námietku v dovolaní neuplatnila.

Sťažovateľka ani len netvrdila (tým menej preukazovala), že by k nesplneniu podmienky využitia účinného právneho prostriedku ochrany práva došlo z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Preto ani neprichádzal do úvahy prípadný postup ústavného súdu v zmysle § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

S ohľadom na tieto skutočnosti ústavný súd preto rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. októbra 2013